

Parazitológia és parazita ökológia - Biológia MSc hallgatók számára

Tantárgyfelelős: *Dr. Majoros Gábor*

Oktatók: *Dr. Majoros Gábor, Dr. Földvári Gábor és Dr. Rózsa Lajos*

Elméleti előadások (14x3 óra) hétfőnként (kivéve okt. 13.) 14¹⁵-17-ig a Biológiai Intézetben (Rottenbiller u. 50.) az alábbi dátumok és tematika szerint.

Szept. 10.	A paraziták jelentősége a biológiában. (MG)
Szept. 17.	Laposférgek I.: Trematoda (MG)
Szept. 24.	Laposférgek II.: Monogenea, Cestoda (MG)
Okt. 1.	Nematoda I. (MG)
Okt. 8.	Nematoda II. (MG)
Okt. 13.szombat	Nematoda III. (MG)
Okt.15.	Kisebb féregtörzsek (Acanthocephala, Rotatoria etc.) és Mollusca (MG)
Okt. 29.	Myxozoa, Microsporidia (Microspora) és „Sarcocystis” (FG)
Nov. 5.	Apicomplexa és Ciliophora (FG)
Nov. 12.	Crustacea, Chelicerata (FG)
Nov. 19.	Insecta – primitívebb csoportok (FG)
Nov. 26.	Insecta – fejlettebb csoportok (FG)
Dec. 3.	Paraziták ökológiája (gazda-parazita kapcsolat) (FG)
Dec. 10.	Paraziták evolúciója; Konzultáció (MG)

A bemutató gyakorlati foglalkozásokat (13x2 óra) a fenti tematikának megfelelően, szerdánként a Parazitológiai és Állattani Tanszék (István u. 2. A épület) gyakorlójában tartjuk 10¹⁵ – 12-ig (12x2 óra) az alábbiak szerint:

Szept. 12.	Terminus technicus-ok, vizsgálati eljárások. (MG)
Szept. 19.	Laposférgek: Monogeneák és Cestodák (MG)
Szept. 26.	Cestoda lárvák és a fonalférgek testfelépítése (MG)
Okt. 3.	Primitívebb fonalférgek + petekimutatói eljárások (MG)
Okt. 10.	Fejlettebb fonalférgek + lárvakimutatói eljárások (MG)
Okt. 17.	Buzogányfejű férgek, húrférgek, puhatestűek (MG)
Okt. 24.	Laposférgek: Trematodák (MG)
Okt. 31.	Myxozoa, Microsporidia (Microspora) és „Sarcocystis” (FG)
Nov. 7.	Apicomplexa: kokcidiumok és piroplazmák (FG)
Nov. 14.	Rákok, csápárgósok (FG)
Nov. 21.	Tetvek, bolhák, poloskák (FG)
Nov. 28.	Kétszárnyúak (FG)
Dec. 5.	Biomatematikai módszerek a parazitológiában (RL)

A december 5-i óra megtartásáról a hallgatóknak előzetesen egyeztetniük kell az előadóval (**Dr. Rózsa Lajos** MTA-TTM-ELTE Ökológiai Munkacsoport, lajos.rozsa@gmail.com) a Biomatematikai Tanszéken lévő tanterem lefoglalása miatt. A gyakorlatokon és a labormunkánál a hallgatóknak a saját fehér köpenyüket kötelező viselni!

A hallgatóktól parazitológiai terepmunkát is megkövetelünk, amelyet az időjárástól függő időpontokban, csoportosan vagy egyénileg tudnak teljesíteni. A terepfeladatok a gyakorlati oktatás részét képezik.

Követelmények:

- részvétel legalább 12 elméleti előadáson és az összes bemutató gyakorlaton. Elkerülhetetlen okból történő mulasztás esetén szóbeli beszámoló a mulasztott órák anyagából.
- az elméleti részből szóbeli kollokvium az előadásokon elhangzott tananyag alapján.
- a gyakorlati részből gyakorlati vizsga (preparátumok, élősködők felismerése, összesen 4-5 feladat).

Számonkérési szempontok:

- Főleg az elhangzott, és bemutatott tananyag, kisebb részben javasolt szakirodalom alapján.
- Az előadások rövid jegyzetét és a képanyagokat elektronikus formában is kiadjuk.

Követelmény az ismertetett paraziták pontos nevének használata, taxonómiai helyük és csoportjuk jellemzése, továbbá fejlődési ciklusuknak, gazdakörüknek, elterjedésüknek és járványtani-ökológiai jelentőségüknek az ismerete. A paraziták kimutatására alkalmazott vizsgálati módszerek általános lényege, felhasználhatóságuk feltételei, korlátai.

- A gyakorlati vizsga elsősorban a paraziták felismeréséből áll, de nem elég a preparátum megnevezése, hanem indokolni kell, hogy az organizmust mi alapján lehetett felismerni. Indokolni kell, hogy a parazitológiai vizsgálati módszert milyen esetben és miért az adott módon kell elvégezni.

Ajánlott szakirodalom:

Rózsa L.: Élősködés (Medicina) - *a főbb parazita csoportok, tanulmányozásuk módjai.*

Farkas R. – Fok É. – Hornok S.: Állatorvosi parazitológiai diagnosztika (egyetemi jegyzet)
– *a paraziták kimutatása a gazdákból.*

Majoros G.: Állatorvosi parazitológiai diagnosztika I. Általános parazitológia és protozoológia (egyetemi jegyzet 2015)

Farkas R.: Állatorvosi entomológia (egyetemi jegyzet 2015)

Kotlán S. – Kobulej T.: Parazitológia (Mezőgazdasági Kiadó) (vagy bármelyik Kotlán-féle régebbi parazitológiai tankönyv) – *állatorvosi parazitológia*

Kassai T. : Helminológia (Medicina) – *féregcsoportok, gazdaspektrum, kórtan*

Papp L. (szerk.) – Zootaxonómia jegyzet – *paraziták taxonómiai helye az állatvilágban*

Bush A. O., - Fernández J. C., - Esch G. W., - Seed J. R.: Parasitism: The diversity and ecology of animal parasites (Cambridge Univ. Press 2001). - *paraziták biológiai jelentősége.*

Ezekon felül az interneten elérhető parazitológiai témájú, általános ismertetést adó oldalak.

Budapest, 2018. szeptember 10.

Dr. Majoros Gábor PhD s. k.
tud. főmunkatárs, tantárgyfelelős